

**UNIVERZITET ZA POSLOVNI INŽENJERING I MENADŽMENT
BANJA LUKA**

Akadska 2014/15 godina.

**PREDMET:
MONETARNA EKONOMIJA**

Nastavnik: prof. dr Zoran Tegeltija

E-mail: tegeltijaz@gmail.com

Saradnik u dijelu nastave: mr Dragana Kovačević

E-mail: k.dragana011@yahoo.com

Literatura:

- **Monetarna ekonomija** - skripta za studente Univerziteta za poslovni inženjering i menadžment

Nastava:

- Ponedjeljak, 16:15 – 17:45

Vježbe:

- Ponedjeljak, 17:45 – 19:15

1. CILJ PREDMETA

1.1. Nastavni cilj

Pružiti studentima osnovna teorijska i stručna znanja vezano uz ulogu novca u privrednoj aktivnosti, institucije monetarnog sistema te ciljeve i funkcije centralne banke u implementaciji instrumenata monetarne politike, u svrhu regulisanja novčane ponude, nivoa cijena, kamate, deviznog kursa i drugih makroekonomskih varijabli.

1.2. Predmet proučavanja

Predmet proučavanja monetarne ekonomije čine: monetarni sistem i monetarna politika. **Monetarni sistem** je skup načela, metoda, mjera, instrumenata i institucija kojima se kreira i povlači novac i regulišu monetarni tokovi i realni sektor.

Monetarna politika je skup pravila, propisa, mjera i instrumenata kojima se u monetarnoj sferi reguliše nivo, struktura i dinamika novčane mase, kao i cirkulacija novca u prometnim kanalima reprodukcije.

2. PREGLED AKTIVNOSTI

2.1. Plan rada sa dinamikom izvođenja nastave po temama:

<i>Nedelja</i>	<i>Naslov tematske jedinice:</i>
<i>I</i>	<i>Uvod u monetarnu ekonomiju</i>
<i>II</i>	<i>Novac i njegov istorijski razvoj</i>
<i>III</i>	<i>Savremeni novčani sistem</i>
<i>IV</i>	<i>Monetarni agregati</i>
<i>V</i>	<i>Monetarna teorija</i>
<i>VI</i>	<i>Novac i inflacija</i>
<i>VII</i>	<i>Monetarna politika</i>
<i>VIII</i>	<i>Instrumenti monetarne politike</i>
<i>IX</i>	<i>Monetarne institucije u finansijskom sistemu</i>
<i>X</i>	<i>Centralna banka i monetarno regulisanje</i>
<i>XI</i>	<i>Finansijske institucije</i>
<i>XII</i>	<i>Finansijska tržišta</i>
<i>XIII</i>	<i>Monetarni sistem BiH</i>
<i>XIV</i>	<i>Instrumenti monetarne politike BiH</i>
<i>XV</i>	<i>Međunarodni monetarni sistem</i>

2.2. Oblici i način rada na predmetu

Predavanja

Planirana su teorijska i instruktivna izlaganja za svaku nastavnu jedinicu. Predviđeno je aktivno učešće studenata, a na kraju svake teme predviđena je diskusija.

Vježbe

- osvježavanje gradiva,
- analiza slučajeva iz monetarne istorije i prakse,
- prezentacija projekata, seminarskih i pristupnih radova.

2.3. Raspored parcijalnih provjera znanja

<i>Parcijalna provjera znanja</i>	<i>Planirana radna nedelja sa datumom povjere</i>
<i>I pismena parcijalna provjera</i>	<i>I-VII</i>
<i>II pismena parcijalna provjera</i>	<i>VIII-XV</i>

2.4. Struktura ocjene

<i>Aktivnost</i>	<i>Br.bodova/učešće u konačnoj ocjeni</i>
<i>Parcijalna provjera I</i>	<i>35</i>
<i>Parcijalna provjera II</i>	<i>35</i>
<i>Seminarski rad</i>	<i>15</i>
<i>Prisustvo nastavi</i>	<i>5</i>
<i>Prisustvo vježbama</i>	<i>5</i>
<i>Usmeni</i>	<i>5</i>
<i>UKUPNO</i>	<i>100</i>

- Krajnji rok za izradu i predaju seminarskog rada: **30.11.2014. godine**
- Poslije utvrđenih i objavljenih termina radovi se **neće primati i neće biti bodovani.**
- Uspješno savladanom parcijalnom provjerom znanja (bodovi ostvareni polaganjem parcijalne provjere znanja) smatra se kada student osvoji **najmanje 60% bodova od maksimalnog broja bodova koje nosi parcijalna provjera znanja (21 bod).**
- Studenti su **obavezni** prisustovati predavanjima i vježbama. Studenti koji imaju **manje od 80% prisustva nastavi:** predavanja i vježbe, nemaju pravo izlaska na parcijalnu provjeru znanja. **Ispit polažu integralno (usmeni ispit).**

2.5. Skala ocjenjivanja

<i>Ocjena</i>	<i>Broj bodova</i>
<i>10 (deset)</i>	<i>95+usmeni</i>
<i>9 (devet)</i>	<i>85-94</i>
<i>8 (osam)</i>	<i>75-84</i>
<i>7 (sedam)</i>	<i>65-74</i>
<i>6 (šest)</i>	<i>61-64</i>

2.6. Provjera znanja

- Pismena parcijalna provjera znanja sadrži 6 pitanja.
- Vrijeme za izradu testa – 60 minuta.

3. PITANJA ZA PRVU PARCIJALNU PROVJERU ZNANJA

1. *Razvoj platnog sistema?*
2. *Pretvaranje banknota u papirni novac i karakteristike papirnog novca?*
3. *Savremeni depozitni ili bankarski novac?*
4. *Funkcije novca?*
5. *Monetarni agregati?*
6. *Optimalna novčana masa?*
7. *Pojam i koncepcije brzine novca u opticaju?*
8. *Faktori koji utiču na brzinu novca u opticaju?*
9. *Pojam i struktura primarnog novca?*
10. *Kanali emisije primarnog novca?*
11. *Bankarski krediti i nemonetarni depoziti - kanali emisije i povlačenja novčane mase?*
12. *Devizne rezerve i kupovina i prodaja hartija od vrednosti – kanali kreiranja i povlačenja novčane mase?*
13. *Monetarni multiplikator?*
14. *Faktori koji uslovljavaju promene monetarnog multiplikatora?*
15. *Kreditni potencijal banaka?*
16. *Multiplikacija novca i monetarna politika?*
17. *Vrste inflacije?*
18. *Prigušena inflacija?*
19. *Otvorena inflacija?*
20. *Hiperinflacija?*
21. *Monetarna inflacija?*
22. *Smanjenje robnih fondova i pad proizvodnje kao uzrok inflacije?*
23. *Inflacija kao posledica autonomnog rasta cena?*
24. *Inflacija usled neravnomerne raspodele nacionalnog dohotka?*
25. *Platni bilans kao uzrok inflacije?*
26. *Inflacija troškova reprodukcije?*
27. *Strukturna inflacija?*
28. *Kvantitativna teorija inflacije?*
29. *Teorija inflacije efektivne tražnje?*
30. *Kejnzijanska teorija inflacije?*
31. *Postekejnzijanska teorija inflacije?*
32. *Teorija inflacije troškova?*
33. *Teorija strukturne inflacije?*
34. *Sociološki faktori inflacije?*
35. *Direktne posledice inflacije?*
36. *Indirektne posledice inflacije?*
37. *Budžetski deficit i inflacija?*
38. *Deflacija?*
39. *Kontrola i stabilizacija inflatornih procesa?*

4. PITANJA ZA DRUGU PARCIJALNU PROVJERU ZNANJA

40. *Pojam i zadaci monetarne politike?*
41. *Ciljevi monetarne politike?*
42. *Upravljanje monetarnom politikom?*
43. *Ekspanzivna monetarna politika?*
44. *Restriktivna monetarna politika?*
45. *Diskontna stopa?*
46. *Operacije na otvorenom tržištu?*
47. *Obavezna rezerva banaka?*
48. *Regulisanje kredita kod centralne banke poslovnim bankama?*
49. *Selektivna kreditna politika?*
50. *Limiti rasta kreditnih plasmana?*
51. *Politika minimalne stope likvidnosti poslovnih banaka?*
52. *Obavezni koeficijent likvidnosti banaka?*
53. *Obavezni kreditni plasmani?*
54. *Istorijat centralnog bankarstva?*
55. *Osnovne funkcije centralnih banaka?*
56. *Organizaciona struktura centralnih banaka?*
57. *Nezavisnost centralne banke?*
58. *Kredibilitet centralne banke?*
59. *Odgovornost i poverenje u centralnu banku?*
60. *Valutni odbor – pojam i istorijat?*
61. *Funkcionisanje valutnog odbora – prednosti nedostaci?*
62. *Valutni odbor i Centralna banka Bosne i Hercegovine?*
63. *Zlatni standard i monetarni sistemi između dva svetska rata?*
64. *Bretonvudski monetarni sistem?*
65. *Zaduživanje kod Međunarodnog monetarnog fonda?*
66. *Funkcionisanje i evolucija bretonvudskog sistema?*
67. *Slom bretonvudskog sistema?*
68. *Međunarodni monetarni fond - kreditor krajnje instance?*
69. *Pojam i istorijat evropskog monetarnog sistema?*
70. *Tri faze realizacije projekta EMU?*
71. *Evropska centralna banka - način funkcionisanja, organizaciona struktura i osnovni ciljevi?*
72. *Instrumenti monetarne politike u praksi Evropske centralne banke?*

5. UPUTSTVO ZA IZRADU SEMINARSKOG RADA:

Seminarski rad je rad samostalnog istraživanja.

- Seminarski rad mora sadržavati najmanje 15 stranica rada (ne uključujući naslovnu stranicu, sadržaj i izvor literature).
- Tekst mora biti napisan fontom Times New Roman. Prored teksta 1.0 Font 12.
- Seminarski rad mora biti predan predmetnom asistentu najkasnije do 30. novembra 2014. godine.
- Studenti koji ne predaju rad do predviđenog termina neće imati mogućnost naknadne predaje rada.

5.1. OSNOVNI ELEMENTI SEMINARSKOG RADA

- Naslovna stranica.
- Predgovor.
- Sadržaj.
- Uvod.
- Razrada teme.
- Zaključak,
- Literatura.

Na kraju rada obavezno navedite spisak radova, članaka, časopisa, knjiga, publikacija i internet adresa (sa datumom i vremenom preuzimanja) koje ste koristili ili se na njih pozivate u radu. Svaka odrednica koja se nalazi u radu obavezno treba da sadrži:

- Ime i prezime autora.
- Naziv djela.
- Ime - godina izdanja.
- Mjesto izdavača.
- Naziv izdavača.

Na primjer:

Tegeltija Z., *Carinski sistem*, 2009., Banja Luka: Univerzitet za poslovni inženjering i menadžment.

Svaka odrednica koja se odnosi na članak obavezno treba da sadrži:

- Naziv autora,
- Naziv članka,
- Godina;
- Mjesto;
- Naziv časopisa,
- Broj časopisa,
- Strane na kojima se nalazi dati članak u časopisu.

Na primjer:

Džombić I., *Uloga arbitraža u međunarodnoj trgovini*, 2007., Banja Luka: Direktor, broj 12/07, str.25-28.

5.2. FORMA NASLOVNE STRANE SEMINARSKOG RADA

UNIVERZITET ZA POSLOVNI INŽENJERING I MENADŽMENT BANJA LUKA
Diplomski studijski program:

Seminarski rad:
Instrumenti monetarne politike

Mentor: prof. dr Zoran Tegeltija

BANJA LUKA, novembar 2014. godina

MARKO MARKOVIĆ 001/001

6. SPISAK TEMA ZA IZRADU SEMINARSKIH RADOVA

<i>Rb.</i>	<i>TEMA</i>	<i>Broj indeksa</i>	<i>Datum odbrane</i>
1.	<i>Banknota i papirni novac</i>		
2.	<i>Istorijski razvoj novca</i>		
3.	<i>Brzina opticaja novca</i>		
4.	<i>Inflacija i platni bilans</i>		
5.	<i>Monetarni agregati u Bosni i Hercegovini</i>		
6.	<i>Monetarni agregati u Evropi i SAD-u</i>		
7.	<i>Osnovne funkcije novca</i>		
8.	<i>Primarni novac</i>		
9.	<i>Operacije na otvorenom tržištu</i>		
10.	<i>Tokovi kreiranja novčane mase</i>		
11.	<i>Koncepcija obavezne rezerve banke</i>		
12.	<i>Inflacija i monetarna politika</i>		
13.	<i>Uloga centralne banke u finansijskom sistemu</i>		
14.	<i>Kvantitativna teorija novca</i>		
15.	<i>Ciljevi monetarne politike</i>		
16.	<i>Koordinacija monetarne i fiskalne politike</i>		
17.	<i>Osnove monetarne politike</i>		
18.	<i>Monetarna ravnoteža</i>		
19.	<i>Teorija inflacije – J. M. Keynesa</i>		
20.	<i>Monetarne teorije</i>		
21.	<i>Analiza tražnje novca</i>		
22.	<i>Hartije od vrednosti u funkciji monetarne politike</i>		
23.	<i>Vođenje ekspanzivne i restriktivne politike</i>		
24.	<i>Prednosti i nedostaci valutnog odbora</i>		
25.	<i>Kreiranje i povlačenje novčane mase u Bosni i Hercegovini</i>		
26.	<i>Valutni odbor Bosne i Hercegovine</i>		
27.	<i>Osnovne funkcije Centralne banke Bosne i Hercegovine</i>		
28.	<i>Ciljevi i zadaci monetarne politike u Bosni i Hercegovini</i>		
29.	<i>Svetski novac – dolar ili euro</i>		

7. DODATNA LITERATURA

1. Aleksandar Živković, *Monetarna ekonomija*, Ekonomski fakultet, Beograd, 2009.
2. Frederic S. Mishkin, *Monetarna ekonomija, bankarstvo i finansijska tržišta*, Data status, Beograd, 2006.
3. Siniša Ostojić, *Osnovi monetarne ekonomije*, Data status, Beograd, 2009
4. Novo Plakalović, *Monetarna ekonomija*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Srpsko Sarajevo, 2004.
5. Izudin Kešetović, *Monetarne finansije*, CPA Tojšići-Kalesija, 2007.
6. Slobodan Komazec, *Monetarne i javne finansije*, Beogradska poslovna škola, Beograd, 2006.
7. I.Lovrinović i M.Ivanov, *Monetarna politika*, PRIF plus, Zagreb, 2009.
8. Lidija Barjaktarović, *Monetarno – kreditni i devizni sistem*, Univerzitet Singidunum, Beograd, 2010.
9. K. Kozarić i N. Fabris, *Monetarno kreditna politika*, Sarajevo, 2012.